

Matúš Kostka
pri lezení na El Diabla.

foto: Martin Kováč

s partákmi a výsledkom sú hneď dve nové cesty čerstvo pripravené na konzumáciu. Prvou z nich je Kant na Prednom Solisku, o ktorom Rado píše: „Cestu sme začali pripravovať minulý rok s Peťom Halkom a dokončili v októbri tohto roku s Mirom Medvecom. Je odistená nitmi, v ľahších miestach sa užívia čoky. Komplet je to v super skale, na záver s lezením po vzdušnej brane. Cestu sme zatiaľ nepreliezli RP, ale naše pocity hovoria okolo 8+/9-.“ Druhá cesta s názvom CRUX pribudla za spolupráce s Igorom Ondrejom v JZ stene Veže pod Skokom. Táto dvojdlžková cesta ponúka 60 metrov odistených nitmi v obťažnosti okolo 8. Rado v súvislosti s produkciou CRUXu spomína: „Predstava o južnej stene bola pevná skala, slnko a málo machov. Realitou bola nie až taká pevná skala, machov bohato, slnka extra málo a dažďa extra veľa...“ Na Veži pod Skokom sa v ceste Pre Jaruku rozliezala Katka Húserková, ktorej sa kľúčovú druhú dĺžku podarilo vyliezť štýlom PP a treťou preblysla štýlom flash.

Mengusovská a Zlomisková dolina

Oblasť Tatier okolo Popradského plesa sa tradične teší veľkej obľube a nie je tomu inak ani tento rok. Na Ostrve pribudli dve nové cesty, obe na Lavej veži. Prvou z nich a zároveň prvou cestou zľava sa stala Ondrejova cesta (6+), ktorá vďaka Ondrejovi Bizubovi uzrela svetlo sveta 19. októbra. Cesta má 4 dĺžky a je čiastočne odistená nitmi, zvyšok je potrebné dozakladať vlastnými istítkami. Pár metrov vpravo vznikla v susedstve Cesty horskej služby nová cesta Elina (8) od dvojice Rado Staruch – Martin Varga. V troch dĺžkach poskytuje bouldering v prevístecku, krásnu špáru na friendly i chytovateľnú platňu s bazénovým výlezom. Milovníkom špár autori odporúčajú spojiť cestu Cvičná špára s 2. a 3. dĺžkou Elinej, výsledkom čoho je 50 metrov po špárach so zakladaním a na záver 10 metrov stenového lezenia. Na Ostrve stoja za zmienku aj opakovania športových ciest mladými Popradčanmi Šimonom a Ondrom Zentkovcami. Šimonovi sa takmer podaril OS prelez Korora (9-), v ktorom okrem tretej dĺžky onsajtol všetky ostatné (tretiu dĺžku preliezol štýlom RP). Treba poznamenať, že v čase prelezu bol ešte stále neplnoletý. Nelenil ani jeho o dva roky mladší brácho Ondro, ktorý onsajtovo prebaletil Gulivera (8-). So zaujímavou cestou Akoriabe (8+) sa tento rok popasoval Martin Varga. Vyššie v doline začiatkom novembra pribudla na Galérii Satana nová, silne tatranistická cesta Satanove slzy (6-) od česko-slovenskej dvojice Tomáš Cuták – Tomáš Kotrady. Ešte vyššie v doline sa na Východnom Mengusovskom štíte podarilo počas jamesáckeho týždňa Z hovna upiecť bič (6) dvojici Marcelovi Zemkovi s Raštom Karelom. Pokiaľ sa niekomu nechce čakať v rade na klasiky na neďalekej Volovke,

Tatranské leto 2014

Pod slabšiu lezeckú aktivitu v Tatrách sa v uplynulej letnej sezóne zrejme najväčšou mierou podpísala nepriazeň počasia.

Po teplej zime, ktorá viac pripomínala jar, prišlo upršané leto, ktoré viac pripomínalo sychravú jeseň. Našlo sa však pár skalných Tatrancov a tých neodradilo ani prevládajúce chladné, daždivé počasie, takže niečo sa poliezlo, niečo prehákovovalo, niečo preistilo, niečo pobouldrovalo a pribudol dokonca aj nový športový sektorček. Ale o tom potom – poďme pekne po poriadku podľa už rokmi overenej postupnosti. Najskôr preletíme zo západu na východ južnými

dolinami a potom zhrnieme, čo nové v severných dolinách.

Furkotská a Mlynická dolina

Kozia stena vo Furkotskej doline je od začiatku augusta bohatšia o novú cestu s názvom Kozí roh (6+ A2) od tatranskej stálice Šim – Jackovič. Podľa slov autorov ide o zaujímavú cestu, no občas si v nej treba dať pozor, aby vám niečo nezostalo v ruke. Vo vedľajšej Mlynickej doline produkoval najmä Rado Staruch

Martin Varga v klúčovej dĺžke cesty Akoriabe klasifikácie 8+ na Pravej veži Ostrvy;

foto: Rado Staruch

môže ako alternatívu zvoliť túto novú trojdĺžkovú cestu vedúcu v peknej kompaktnej skale. Keď už spomíname Volovku, inšpiratívnym letným počínom bolo aj zopakovanie Puškášovej reťazovky, ktorá začína Puškášovými sokolíkmi na Volej veži, pokračuje Puškášovou cestou na Galérii Ganku, Puškášovým pilierom na Veľký Ganek a končí Puškášovými platňami na Ošarpancoch. V nie ideálnych dažďovo-snehových podmienkach sa 19. júla podarilo zretaziť tieto štyri klasiky trojici Martin Smatana – Peter Koteleš – Robert Vrlák.

V Zlomiskovej doline v septembri úradoval Jano Svrček. Najskôr v JZ stene Východného Železného štítu spolu s Milanom Stykom voľne preliezli dobrodružnú Cestu na pamiatku L. Gibasa (6+ OS, pôvodne 5+ A1). Na vedľajšej Kozej stráži v polovici septembra

s Petrou Pogányovou objavovali nové línie a výsledkom bol Kút objaviteľov (7+ OS). Jano k ceste dodáva, že poskytuje delikátne lezenie kútovou škárou, pričom istenie tretej dĺžky je dosť symbolické. Neskôr sa v súvislosti s touto cestou na internete objavili dohady, že nejde o prvovýstup, ale o opakovanie cesty Cuberki – Romanovsky (5 A2, voľne 7-). Tak či onak, ide o pekný kus skaly, ktorý sa určite opláti ísť vyliezť. Pod Železnú bránu tento rok

počas jamesáckeho týždňa zavítal aj najlepší športový lezec sveta Adam Ondra a výsledkom nebolo nič iné, než najťažší boulder na Slovensku – Krkavec za 8B.

Batizovská a Velická dolina

Nestarnúci Marek Pronobis sa na Dromedárovom hrbe spolu s Eugeniom Krajcerom vracali do časov spred 40 rokov v novej ceste Retrospekcia (5 A1). Len pre zaujímavosť poznamenajme, že obaja prvovýstupcovia majú po 67 rokov a o mesiac neskôr vo vedľajšom Gerlachovskom kotli s entuziazmom pridávajú v Z stene Kvetnicovej veže ďalšiu novinku s názvom Nespodzianka (5). Vo Velickej doline na Veľkej Granátovej veži začiatkom júla prelieza trojica Ján Svrček – Milan Styk – Petra Pogányová štýlom OS Superdirettisimu (7-/7, pôvodne 5+ A0, autori L. Gibas – V. Tatarka). Cestu natiahli namiesto pôvodných 12 dĺžok na dlhých 6 dĺžok s tým, že to voľne bolo lezené možno už skôr. Martin Murár s Jožom Palástym v septembri dokončili cestu Jubilejná (4) na nepomenovanú skalnú vežu v masíve Velických Granátov, ktorú následne pokrstili názvom Velický zub. Autori novú ►

"Elina" 8
R. Staruch-M. Varga
leto 2014
1. dl. 8, 20m, 4x nit
2. dl. 6, 20m, 1x nit
3. dl. 7, 20m, 4x nit
potrebná sada frendov
zlaňák cestov

Ondrejova cesta za 6+ na Lavej veži Ostrvy.

foto: Ondrej Bizub

Adam Ondra
v bouldri Krkavec, 8B.

foto: Martin Viazanko

líniu opisujú ako horolezeckú cestu športového charakteru odistenú lepenými borhákmi v prvých dvoch dĺžkach úplne a v ostatných siedmich čiastočne. Vďaka blízkemu nástupu a charakteru cesty je cestá určená všetkým vekovým a výkonnostným kategóriám, počnúc rodičmi zaučujúcimi svoje ratolesti do tajov lezenia v horách až po skúsených horolezcov, ktorí si chcú vybehnúť ľahkú cestu v peknej skale len tak pre radosť, prípadne ju môžu využiť na nástup k cestám v Z a SZ stene Velickej veže alebo ku stenám nad Granátovou lávkou (podrobné informácie o ceste Jubilejná spolu s jej schémou budú uvedené v Horolezcovi

1/2015). O niečo nižšie pribudla na JZ strane Velickej steny zásluhou Era Veliča nová cesta s názvom Orlie hniezdo (4). Aj v tomto prípade ide o rýchlo dostupnú a relatívne jednoduchú líniu zaistenú nitmi na štandoch, určenú najmä pre výcvik začiatočníkov v lete aj v zime. Cesta vedie v spodnej časti vpravo od Birkenmajera, následne prechádza stokom vody a pokračuje nevýrazným pilierom vľavo od Birkenmajera až na hrebenok na úrovni sedielka, z ktorého začína cesta Biely výlom. Zdatnejší jedinci môžu v lete pokračovať Bielym výlomom ďalej až na vrchol Velickej steny, čo celkovo poskytuje cca 600 metrov lezenia.

Studené doliny a Skalnatá dolina

Veľká Studená dolina je doménu Paľa Jackoviča a platí to aj tento rok, keď spolu s Mirom Simom v polovici augusta obohatili Z stenu Prostredného hrotu o novú cestu Hranou platní (6 A4). Miro k ceste dodáva: „Cestu sme dokončili až na druhý pokus, pretože sme sa museli vrátiť aj s vŕtačkou a odistiť jedno také divoké miesto. Bolo to lezenie po dosť biednych jedničkách, tak sme tam radšej vŕtli štand...“ Neďaleká SZ stena Žltej veže je zásluhou poľskej dvojice R. Mikler – A. Pacel od augusta bohatšia o nový variant v Stanislawského ceste, ktorý vedie vľavo od originálnej línie (6+). Z trochu

Cesta Satanove slzy, 6-,
v Galérii Satana.

foto: Tomáš Cuták

Predné Solisko,
cesta Kant, 9-.

foto: Rado Staruch

Javorový štít - JZ stena
"Kajšmentke" VII, Kořínek Staroň

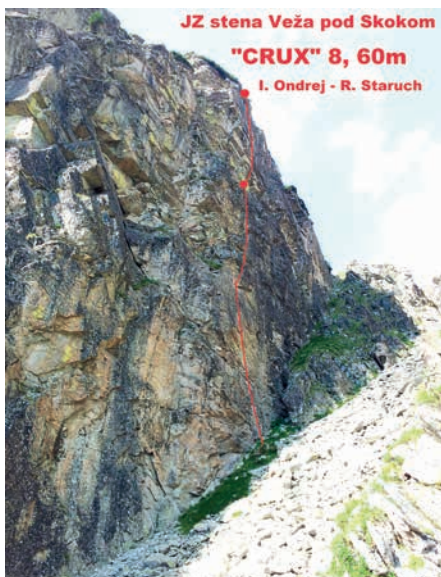

foto: Rado Staruch

iného súdka je otvorenie nového skalkárskeho sektora na obrovských šutroch na dne doliny. Viac k El Diablo del Sparo píše Ivan Staroň: „El Diablo je kus kvalitnej tatranskej žuly, ktorú sme minulý rok spolu s Kukum ozdobili viac ako 60 nitmi. Vďaka nim tam vzniklo 12 ciest rôzneho charakteru. Tie ľahšie sú v položenej technickej platni a ťažké až veľmi ťažké sú v prevísnujej časti šutra. Tri cesty ostali aj po tomto lete naďalej projektmi, hoci ich skúšali lezci ako Kuko a Dave (Matuš Kostka a Dávid Šatánek – pozn. autora). Okolie El Diabla poskytuje obrovské množstvo nádherných bouldrov. Viaceré z nich sa počas tohto leta podarilo chalanom z Mikuláša popreliezať, no stále tam ostáva veľký potenciál na nové objaviteľské dobrodružstvá. Ak vás baví bouldering a lezenie na žule v krásnom tatranskom prostredí, niet čo váhať. Treba tam ísť a skúsiť to na vlastné končeky prstov!“ (Viac informácií o tomto sektore nájdete v Horolezcovi 4/2014.) Ivan Staroň si užíva Tatry plnými dúškami, čo po dokončení El Diabla potvrdzuje v septembri prvovýstupom Kajšmentke (7), ktorý spolu s Janom Kořínkom štýlom OS vytýčili v JZ stene Javorového štítu (detaily viď Horolezec 5/2014). V Malej Studenej doline sa toho tento rok veľa neudialo. Okrem pekných klasík typu Cesta k slnku boli zopakované aj trochu tatranistickejšie kúsky ako Oči plné machu. Z nových ciest pribudla len jedna na Baraných rohoch od trojice kamarátov Richard Bérés – Vlado German – Lukáš Hlivják. Cestu nazvali Traja kamaráti (5+) a opisujú ju ako pekné lezenie v kompaktných platniach s malými prevismi, pričom dodávajú, že niektoré úseky boli už zrejme lezené aj skôr. Viacerých lezcov možno poteší preistenie populárnej Korosadowicovej cesty v Žltej stene, v ktorej Ero Velič doplnil na štandy nity. Horskí vodcovia nelenili ani v Skalnatej doline, kde na Huncovský štít urobili pre začiatovníkov novú 240-metrovú

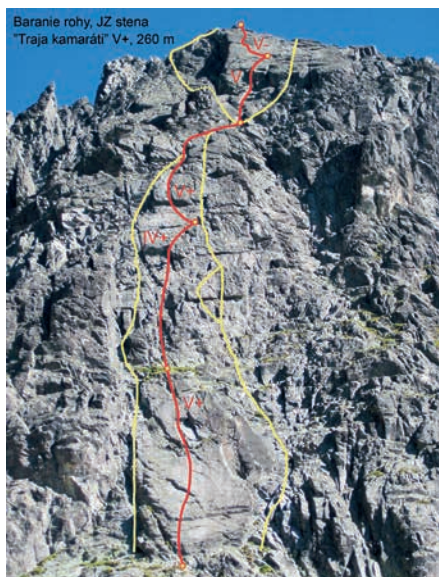

foto: Richard Bérés

cestu klasifikácie cca 4 (autormi sú Ero Velič, Jaro Michalko a Pavel Žofka).

Dolina Zeleného plesa

Južné doliny sme stručne preleteli, takže sa môžeme presunúť na východ do nádherného horského amfiteátra Doliny Zeleného plesa. Radek Lienerth s partákmi v júni pôsobili na Ramene Čierneho štítu, kde sa im podarilo vytýčiť čiastočne novú líniu na Slnecnej veži. Cestu nazvali Lepší pozdĕ, nežli nikdy (7-). Začína skalným prahom pod Zmrzlými dolinami len 10-15 minút chôdze od Brnčalky, križuje chodník do Malej Zmrzlej doliny a v hornej časti vedie približne v línii cesty Slnecnej hodiny. Za zmienku stojí aj prelezenie jednej zabudnutej klasiky v JZ steny Jastrabej veže. Ide o cestu Tobias – Grass, ktorú Radek Lienerth so spolulezcom napojili do výlezu cesty Piotrzak – Surdykovsky. JZ stena Jastrabky poskytuje jednu z najkrajších skál v Tatrách, čo potvrdzuje aj Zobanov popis spomenutej klasiky: „Nejtěžší je první délka, pak už leze člověk podle citu a lezení není obtížnější než 5 UIAA, zato v úžasné skále. Rozhodně jedna z nejhezčích cest, co jsme kdy v Tatrách lezli.“ Superlatívny krásy sa spájajú aj s Orolinovou cestou (7-) na Kozom štíte, ktorú v lete preliezla Katka Húserková štýlom OS: „Kratučká cesta, ale zato jedna z najkrajších dĺžok v špáre, akú som kedy liezla v Tatrách.“ Na neďalekých Žeruchách pribudli vďaka Vladovi Zbojovi nity na štandoch v Čepelovej ceste a tiež v populárnej Knihe, kde je teraz možné dlhú druhú a poslednú dĺžku rozdeliť na kratšie dĺžky do 30 m. Na protilahlej strane doliny Ero Velič poistil nitmi štandy v ceste Lavé Y na Malom Kežmarskom štíte.

Tatranský sever

V Javorovej ani v Bielovodskej doline nebola tento rok zaznamenaná výraznejšia aktivita. Hlavnou príčinou bolo pravdepodobne

nepriaznivé počasie. Podobné to bolo aj na Kazalnici Mengusovskej. Naopak, skvostná žula na Mníchu schne rýchlo, takže ju už tradične obliehalo množstvom najmä domácich poľských lezcov. Z náročnejších ciest mala viacero opakovaní v štýle RP cesta Sadusia (9), ktorá tento rok oslavovala 50. výročie svojho zrodu. Pre zaujímavosť spomeňme, že prvýkrát bola voľne prelezená v roku 1992. Tento rok ju voľne zopakovala napríklad dvojica Jędrzej Baranowski – Wojciech Gąsienica-Roj či Tomasz Osypiński – Rafał Burczyński. Okrem tejto klasiky boli zopakované takmer všetky populárne športové cesty na Mnícha, ako napríklad Rokokową Kokotę (9), Superata Młodości (8+) či krásna American Beauty (8). Z inej kategórie výstupov je prechod hrebeňa Morského oka, ktorý urobili 28. augusta s jedným bivakom Piotr Kuczek a Wojtek Kołodziej. Začínali vo východnej časti v Bielovodskom sedle, cez Žabie zuby pokračovali na Žabí Mních, ďalej na Malé Rysy (bivak), Rysy, Žabí kôň, Voliu vežu, Východný Mengusovský štít a do Mengusovského sedla, odkiaľ zbehli dole. Hrebeňom sa, samozrejme, dá liezť aj ďalej cez Mengusovské štíty, Čubrinu a Zadného Mnícha do Chalubiského vrát. A hrebeňoví fajnsmekri možno Korunu Morského oka dokončia cez Hrubý štít až na Opálený vrch. Toľko k inšpirácii na peknú hrebeňovku v jednom z najkrajších zákutí Tatier.

Tým sa končí stručná rekapitulácia toho najzaujímavejšieho, čo sa za uplynulé leto a jeseň udialo v rámci tatranského lezenia. V súvislosti s tatranským lezením len pripomeniem, že už druhý rok prebieha projekt **Čo robíme v Tatrách?**, ktorý rozbehol Adam Śmiałkowski z Poľska. Ide o akúsi formu elektronickej vrcholovej knižky, v rámci ktorej prostredníctvom webstránky tatry.przejscia.pl môžu lezci cez internetový formulár zapisovať svoje výstupy. Cieľom tejto iniciatívy je zhromažďovanie informácií o dianí vo Vysokých Tatrách – kvôli historickej archivácii a každoročnému sumarizovaniu lezeckej činnosti. Nejde pritom len o extrémne cesty, ale aj o bežné rekreačné tatranské lezenie. Súhrnný prehľad letnej tatranskej aktivity, vychádzajúci zo zhromaždených údajov spomínanej databázy, Adam podrobne opisuje vo svojom článku v jesennom vydaní poľského časopisu Tatry.

Na záver ešte poďakovanie tým, ktorí poskytli informácie pre tento článok. Sú to: Maroš Bobovčák (tatry.nfo.sk), Katka Húserková, Paľo Jackovič, Viliam Jakubec, Radek Lienerth, Martin Murár (muraria.sk), Jozef Palásthy, Marek Pronobis, Martin Smatana, Miro Sim, Adam Śmiałkowski (tatry.przejscia.pl), Ivan Staroň, Rado Staruch, Ján Svrček, Martin Varga, Ervín Velič, Robert Vrlák a Vlado Zboja.

Horám zdar a Tatrám obzvlášť! ■